

Bendradarbiaudamos su Sveikatos apsaugos ministerija (SAM), Vilniaus VŠĮ Centro poliklinika ir VŠĮ Kauno miesto poliklinika sėkmingai įgyvendino funkcijų perskirstymo pilotinį projektą „Tashi“, kuris padėjo nustatyti, kokias šeimos gydytojų funkcijas galėtų perimti slaugytojai, o slaugytojų funkcijas - slaugytojo padėjėjai. Funkcijų perskirstymas ne tik padės pacientams greičiau patekti pas gydytoją, bet ir leis subalansuoti medikų darbo krūvius, o slaugytojo profesija taps patrauklesnė.

„Džiaugiamės, kad dviejų didžiausių šalies poliklinikų darbuotojai su dideliu entuziazmu įsitraukė į projektą, dalyvaudami diskusijose, dalindamiesi savo patirtimi ir siūlymais. Šeimos gydytojas ir slaugytojas dirba vienoje komandoje, todėl tinkamas funkcijų paskirstymas padeda efektyviai derinti abiejų specialistų kvalifikaciją bei darbo laiką ir suteikti paslaugas pacientui kuo kokybiškiau, ir kuo greičiau. Slaugytojo padėjėjų įtraukimas ir įgalinimas perskirstant slaugytojų funkcijas taip pat padės siekti šių tikslų“, - teigia Sveikatos apsaugos ministerijos Asmens sveikatos departamento Slaugos ir ilgalaikės priežiūros skyriaus patarėjas Marius Čiurlionis.

Tris mėnesius vykusio projekto metu buvo sudarytas sąrašas funkcijų, kurias iš šeimos gydytojų galėtų perimti slaugytojai:

- demencijos ir Alzheimerio pacientų skalių vertinimas, siekiant identifikuoti ligą, ir šių pacientų priežiūra;
- diabeto priežiūra (padidėjusio gliukozės kiekio kraujyje stebėsena ir nenormalaus gliukozės toleravimo mėginio nustatymas);
- pacientų konsultavimas;
- prevencinių programų savarankiškas vertinimas ir vykdymas;
- pulsoksimetrijos atlikimas;
- sveikatos stiprinimas;
- šeimų lankymas ir konsultavimas, teikiant ankstyvosios intervencijos paslaugas, konsultavimas kūdikių žindymo ir maitinimo klausimais;
- techninės pagalbos priemonių išrašymas;
- vaistinių preparatų recepto pratęsimas;
- galvos smegenų kraujagyslių ligų priežiūra;
- hipertenzijos priežiūra;
- hospitalizacijos siūlymas / išrašymas;
- širdies ir kraujagyslių ligų priežiūra;
- tęstinė apžiūra / priežiūra;
- siuntimų išrašymas;
- tyrimų paskyrimas sveikatos sutrikimams diagnozuoti, jų rezultatų vertinimas (bendras

šlapimo tyrimas ir albumino / kreatinino santykis šlapime, bendras kraujo tyrimas, uždegimo rodikliai (C reaktyvinis baltymas (CRB), eritrocitų nusėdimo greitis (ENG), kraujo grupės ir Rh faktoriaus tyrimai);

- žaizdų vertinimas ir priežiūra (pragulų ir trofinių opų), tvarsčių ir pleistrų išrašymas;
- nedarbingumo išrašymas.

Pasak SAM atstovo M. Čiurlionio, ministerija atsižvelgs į projekto rezultatus formuodama šiuolaikišką, į pacientą orientuotą ir pasitikėjimu sveikatos priežiūros specialistais grindžiamą sveikatos politiką. Pasak jo, funkcijų perskirstymas turi vykti kartu su mokymais, kurie padės specialistams geriau įvaldyti naujas funkcijas.

„Jaučiamės naudingi, nes mūsų šeimos gydytojo ir slaugytojo komanda turėjo galimybę praktiškai savo kasdieniniame darbe išmėginti funkcijų perskirstymą. Galėdami savarankiškai teikti daugiau paslaugų pacientams, slaugytojai įgauna daugiau pasitikėjimo savimi, jų profesija tampa svarbesnė ir patrauklesnė. Džiaugiamės, kad ministerija skiria didelį dėmesį slaugos politikai, bendradarbiauja su slaugytojų bendruomene ir stengiasi ją išgirsti“, – sako Centro poliklinikos pirminės asmens sveikatos priežiūros administratorė Džiuginta Morkūnaitė.

„Tashi projektas padėjo išgryninti slaugytojo atliekamas funkcijas, taip pat nukrauti dalį šeimos gydytojo darbų. Mano, kaip slaugytojos, savivertė pakilo, nes jaučiausi ne gydytojo nurodymų atlikėja ar sekretore, o pilnaverte komandos nare“, – patirtimi dalijosi Centro poliklinikos bendrosios praktikos slaugytoja Rima Lazauskienė.

„Funkcijų perskirstymo projektas padėjo mums geriau suprasti, kur galime dirbti efektyviau ir išplėsti specialistų gebėjimus bei kompetencijas. Funkcijų perskirstymas – tai ne tik Lietuvos, bet ir visos Europos tendencija, kuriant šiuolaikišką, efektyvią ir paciento interesus atitinkančią pirminę sveikatos priežiūrą“, – teigia Kauno miesto poliklinikos direktoriaus pavaduotoja kokybės valdymui Loreta Marmienė.

Svarbus žingsnis, orientuotas į slaugytojų įgalinimą ir šios profesijos prestižo didinimą, bus žengtas jau netrukus. Nuo sausio 1 d. slaugytojai galės teikti savarankiškas konsultacijas pacientams: jie galės įvertinti paciento sveikatos būklę, paskirti tam tikrus diagnostinius tyrimus bei pagal kompetenciją vertinti jų rezultatus, paskirti tyrimus vykdant prevencines programas, sudaryti individualų slaugos planą, paskirti slaugos procedūras ir aptarti jų rezultatus, vykdyti lėtinėmis ligomis sergančių pacientų stebėseną, atlikti profilaktinius patikrinimus, imunoprofilaktiką, konsultuoti dėl gydytojo paskirtų vaistų vartojimo (ar vartoja, kaip vartoja, ar gali išgyti) ir suteikti kitas sveikatos priežiūros paslaugas, o esant poreikiui – nukreipti pacientą pas šeimos gydytoją. Plačiau apie tai skaitykite [ČIA](#).

Bandomasis projektas „Funkcijų perskirstymo pirminėje sveikatos priežiūroje (šeimos medicina, psichikos sveikata) tyrimas“ buvo vykdomas pagal 2021-2024 m. ES trečiosios Sveikatos programos projektą „Funkcijų perskirstymo įgalinimas Europos Sąjungos sveikatos politikoje“ (<https://tashiproject.eu/>).

